

11.3.2017

Valtiovarainministeri Petteri Orpo
51. Sotaveteraaniviikon avaus Eurassa 11.3.2017
Julkaisuvapaa 11.3.2017 klo 13.00
Puhuttaessa muutokset mahdollisia

Kunnioitetut veteraanit, arvoisa juhlayleisö,

On suuri kunnia olla tänään täällä tuomassa valtiovallan tervehdystä sotaveteraaniviikon avausjuhlaan ja Euran sotaveteraaniyhdistyksen 50-vuotisjuhlaan. Onnittelut 50-vuotiaalle yhdistykselle.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 60 vuotta Sotaveteraaniliiton edeltäjän Rintamamiesten asuntoliiton perustamisesta ja ylihuomenna 13.3. 77 vuotta talvisodan päättymisestä. Sotaveteraaniliitto on tehnyt kautta vuosikymmenten tärkeää työtä veteraanien hyväksi. Nyt kun veteraanien keski-ikä on jo yli 92 vuotta, liiton tuki korostuu entisestään.

Meidän nuorempien voi olla vaikeaa kuvitella elämää sellaisessa yhteiskunnassa, joka ei kykene tarjoamaan turvaa, vahvaa demokratiaa tai hyvinvointia kansalaisilleen. Tästä ja kaikesta muusta hyvästä me olemme voineet nauttia jo sukupolvien ajan. Nämä asiat eivät ole olleet minun aikana vakavasti uhatuina. Suomen asema itsenäisenä valtiona ei kuitenkaan ole tullut annettuna. Siitä, että saamme viettää parhaillaan Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlaa, vanhemmat sukupolvet ovat maksaneet kovan hinnan.

On välttämätöntä, että veteraanit, itsenäisen Suomen kunniakansalaisina saavat viettää jäljellä olevat vuotensa arvokkaasti ja mahdollisimman toimintakykyisinä. Siksi panostamme lisää sotiemme veteraanien kuntoutukseen ja palveluihin. Se on meidän velvollisuutemme ja kunniatehtävämme. Palvelut tulee rakentaa joustavasti jokaisen veteraanin tarpeita vastaaviksi. Kuntien tehtävä on pitää aktiivisesti yhteyttä ja varmistaa, että veteraanit saavat tarvitsemaansa tukea.

Päätös laskea avopalveluissa sotainvalidien haittaraja-astetta (15 % -> 10 %) aikaistettiin astumaan voimaan jo vuoden 2017 alusta. Veteraanijärjestöt ovat esittäneet, että valmisteltaisiin laki, jolla kaikille sotien 1939–1945 tunnuksen omaaville veteraaneille toteutetaan vuoden 2019 alusta samankaltaiset avopalvelut. Tämä esitys on arvioitava huolellisesti.

Hyvät kuulijat,

Muutama sana turvallisuudesta ja taloudesta. Ne kun liittyvät vahvasti toisiinsa. Valitettavasti elämme kasvaneen epävarmuuden aikaa. Turvallisuuspoliittinen tilanne lähialueillamme on muuttunut kireämmäksi. Perinteisen sodan rinnalle on tullut myös uusia uhkakuvia kuten esimerkiksi erilaiset hybridi- ja informaationsodankäynnin muodot ja terrorismi. Brexit, Trump, Ukrainan sota, Syyrian sota, pakolaisvirrat, terrorismi, kansallismielinen liikehdintä. Kohtaamme monia haasteita ja uhkia samanaikaisesti.

Myös sillä, miten hoidamme talouttamme, on vaikutusta turvallisuuteemme. Terve talous on parasta turvallisuuspolitiikkaa. Se myös vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa. Talouden kehitys ja yhteiskunnan eheys ovat myös ulkoisen asemamme kivijalkoja.

Taloutemme pahin syöksy näyttää olevan jo takana. Taantuma on ohi. Viime vuonna talous kasvoi arviolta 1,6 prosenttia, ja tänä vuonna ennuste on 0,9 prosenttia. Se on erinomainen asia! Kasvava talous on perusta työllisyydelle ja hyvinvoinnille. Nyt on kuitenkin erittäin tärkeää muistaa muutama asia. Ensinnäkin, kasvu ei valitettavasti ole vielä ole kestävä. Se perustuu kotimaisen kysynnän velkavetoiselle kasvulle ja rakentamiselle. Nämä eivät kannu loputtomiin. Kestävä kasvua syntyy vain viennistä, ja se ei vielä vedä. Kilpailijamaamme päihittävät meidät.

Julkisen talouden menot ovat edelleenkin paljon suuremmat kuin tulot. Valtio velkaantuu edelleen yli viiden miljardin vuosivauhdilla. Velkaa on vuoden lopussa arviolta yli 111 miljardia. Ratkaisun avain on työllisyyden saaminen pohjoismaiselle tasolle. Pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta ja korkea työllisyys ovat pari. Ei voi olla toista ilman toista.

Meidän on parannettava työmarkkinoiden toimintaa ja lisättävä sosiaaliturvan kannustavuutta. Työn vastaanottamisen tulee aina olla kannattavampaa kuin tukien varassa eläminen. Vaadittavat ratkaisut eivät ole helppoja. Ne ovat silti helppoja verrattuna niihin päätöksiin ja uhrauksiin joita aikaisemmat sukupolvet ovat joutuneet tekemään Suomen itsenäisyyden varmistamiseksi. Jännittyneen kansainvälisen tilanteen ja taloushaasteiden keskellä suomalaisen vahva maanpuolustustahto on entistäkin tärkeämpää. Tutkimusten mukaan valtaosa suomalaisista haluaa edelleen puolustaa maatamme kaikissa tilanteissa. Se on puolustuksemme kivijalka, jonka arvoa ei voi rahassa mitata!

Hyvät isänmaan ystävät,

Elämme aikaa, jossa kansainvälisyyttä, avoimuutta ja liberaalia demokratiaa haastetaan enemmän kuin aikoihin. Valehtelisin jos väittäisin etten ole lainkaan huolissani voimistuneesta kansallismielisyydestä korostavasta liikehdinnästä ja protektionismista. Sellaisesta ei ole koskaan seurannut mitään hyvää. Nationalistiset liikkeet nostavat päätään myös Euroopassa pyrkien omimaan isänmaallisuuden itselleen. Terveeseen isänmaallisuuteen ei kuitenkaan kuulu vihan ja vastakkainasettelun lietsominen. Tämä ero on tehtävä selväksi. Minulle isänmaallisuudessa on kyse rakkaudesta ja omistautumisesta oman maan hyväksi. Isänmaallisuus on parhaimmillaan koko kansakuntaa yhdistävä voima, jota on vaikeaa murtaa.

Isänmaallisuus on kuitenkin myös esimerkiksi eurooppalaista yhteistyötä yhteisen hyvän eteen. Se, mikä ei ole Euroopan etu, on harvoin myöskään Suomen etu. Siksi olen vankkumaton EU:n puolustaja!

Suomelle EU:hun liittyminen oli pohjimmiltaan turvallisuuskysymys, vaikkei siitä 1990-luvun alun ilmapiirissä tohdittukaan avoimesti puhua. Presidentti Koivisto kertoi muistelmissaan todenneensa vuonna 1993 pääministeri Aholle, että turvallisuuspoliittiset syyt olivat se näkökohta, joka kaikkein voimakkaimmin puhui siihen suuntaan, että meidän piti liittyä EY:hyn. Tuo 24 vuotta vanha näkemys pitää minusta yhä paikkansa.

Nyt yhteistyö on viimein nytkähtämässä eteenpäin. Siihen on pannut osaltaan vauhtia niin yhteistyöhön nihkeästi suhtautuneen Britannian tulossa oleva EU-ero kuin Yhdysvaltojen uuden presidentin puheet, joissa on korostettu Euroopan omaa vastuuta puolustuksestaan. Tärkeimmät syyt ovat kuitenkin alati

muuttuva maailmanjärjestys ja kyberuhkien kasvu, jotka vaativat yhteistyön tiivistämistä.

Suomen kanta yhteistyön lisäämiseen on ollut selvä alusta lähtien. Yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa sekä puolustusyhteistyötä on vahvistettava. Tavoitteenamme on EU:n kehittäminen kokonaisvaltaisesti turvallisuusyhteisönä.

Yhteistyössä edetään rauhallisesti. EU:lle ei ole tulossa omaa armeijaa. Puolustusyhteistyössä on ensisijaisesti kyse jäsenmaiden suorituskykyjen vahvistamisesta EU:n tarjoamia välineitä tehokkaammin hyödyntämällä.

Hyödyt ovat ensi sijassa taloudellisia, kuten esimerkiksi yhteiset tutkimus- ja kehitysprojektit, joiden toteuttaminen yksittäisten jäsenmaiden toimesta ei ole mahdollista tai järkevää. Suunnitteilla on myös EU-rahoituksen laajempaa hyödyntämistä puolustussektorilla, jota kannatan lämpimästi.

Kansainvälinen yhteistyö globaalien turvallisuusuhkien torjunnassa on välttämättömyys sillä voimavaramme ovat rajalliset.

Kaikissa tilanteissa meillä on oltava uskottava oma kotimainen puolustuskyky. Hallitus onkin päättänyt lisätä puolustusvoimien resursseja. Samoin valmistelimme merkittäviä alus- ja hävittäjähankintoja. Hornet hävittäjiä hankittaessa 90-luvulla Suomen talouden tila oli myös heikko. Silti nämä välttämättömät hankinnat tehtiin ja saatiin maksettua. Suomen puolustuskyky ei saa olla suhdanteista kiinni vaan maamme turvallisuuden kannalta keskeiset hankinnat on aina toteutettava vaikka ne ovatkin isoja rahasummia.

Hyvät kuulijat,

Mitä sota ihan oikeasti on? Sitä on syvän rauhan tilan vallitessa kasvaneen sukupolven vaikea ymmärtää. Vastikään Iltasanomissa haastateltu veteraani Olli Hovi totesi: ”sota ei ole ihmistä varten tehty, vaikka ihmiset sitä joutuvat tekemään”. Veteraanien tärkein perintö ja viesti nuoremmille sukupolville on rauhan vaaliminen. Se korostuu tilanteessa, jossa turvallisuusympäristömme on muuttunut nopeasti. On vaarallista, jos kansakuntien muisti sotien kauhuista hämärtyy. Rauhan vaalimisen lisäksi keskeistä turvallisuudessa on uskottava puolustus. Myös sen ovat veteraanipolvet opettaneet.

Toivotan teille kaikille hyvää sotaveteraaniviikkoa ja Suomen itsenäisyyden juhluvuoden jatkoa!